

Сънят-приказка

Николай Вуков

(Резюме)

Статията е посветена на семантичната и функционалната обвързаност между приказката и сънищата и на ролята на сънуването като структуроопределящ компонент в приказните сюжети. Като взема за подтик симптоматичната липса на темата за съня в едно от ключовите изследвания за хуманитаристиката на ХХ в. – „Морфология на приказката“ (1928) на Владимир Пропп – статията подчертава специалното място, което мотивът за сънуването има в приказките, и анализира разпластяването на повествованието посредством ситуациите „приказка в съня“ и „сън в приказка“. Основно внимание в статията е отделено на приказките от „1001 нощ“, посредством които в европейската култура навлизат различни повествователни техники и сюжети, но също така изобилие от теми и мотиви, свързани със съня и сънуването. Въз основа на проведенния анализ са открити два основни модела на усвояване на съня в приказката – този на Спящата красавица и на Шехеразада, представящи съответно съня като регистриран безсюжетен факт и като сън-приказка. В заключението на статията се предлага обяснение за отсъствието на мотива за съня в проведената от В. Пропп морфология и се прокарва връзка между теорията за функциите в приказните сюжети и постановката за защитните механизми на психиката в психоаналитичната традиция.

Ключови думи: сън и сънуване; приказка; приказни сюжети; разказване; източни традиции

Николай Вуков

Българска академия на науките

Институт за етнология и фолклористика

с Етнографски музей

ул. „Акад. Георги Бончев“, бл. 6

1113 София, БЪЛГАРИЯ

nikolai.vukov@iefem.bas.bg